

'In Gesprek'

Jaarbericht 2022

In 2022 zijn de uitgangspunten van de Netwerken Palliatieve Zorg opgefrist en opnieuw vastgesteld:

Het netwerk verbindt organisaties, professionals en informele zorg om de juiste zorg, deskundigheid en continuïteit te bieden aan mensen die palliatieve zorg nodig hebben en hun naasten. Het netwerk zet zich in voor een compleet samenhangend en dekkend aanbod palliatieve zorg in de regio.

Goede palliatieve zorg start met een proactieve, tijdige signalering en markering van de palliatieve fase. De geboden ondersteuning gaat uit van de behoeften van de patiënt en naasten, en komt tot stand door optimale afstemming tussen de patiënt, professionals, mantelzorgers en vrijwilligers. Generalistisch waar het kan, specialistisch als het moet.

We kunnen terugkijken op een jaar met een aantal mooie ontwikkelingen en hoogtepunten.

We noemen er hier enkele:

- De totstandkoming van het **Meerjarenprogramma 2022-2026** gebaseerd op de wensen en behoeften van mensen in de palliatieve fase en hun nabestaanden, en op ervaringen van onze professionals.
- De organisatie van het inspirerende symposium In Gesprek op 10 oktober 2022 in het Amphion en het verschijnen van de glossy **In Gesprek**.
- Start van het project Passende zorg in de laatste levensfase in Oost- en West-Achterhoek en de toekenning van een meerjarige subsidie vanuit ZonMw.
- En als laatste: het was erg inspirerend om elkaar na de coronaperiode weer live te kunnen treffen in diverse scholingen en netwerkbijeenkomsten. Dat leidde bijvoorbeeld tot een grote vraag naar **wensenboekjes** en ander informatie- en voorlichtingsmateriaal.

Daarnaast werd in 2022 merkbaar dat de landelijke overheid meer investeert in palliatieve zorg, al dan niet via de netwerken. Dat geeft meer armslag in de regio om specifieke vraagstukken op te pakken. Wij geven in dit jaarbericht een overzicht van de opbrengsten van het afgelopen jaar; niet uitputtend, maar wel kenmerkend voor 2022. Dit gebeurt aan de hand van de prioriteiten en voornemens van het Meerjarenprogramma 2022-2026. Waarbij we aan het begin staan van de uitvoering van dit programma en niet alle voornemens tegelijkertijd worden opgepakt.

Tot slot is het hier ook de plaats om de grote inzet en betrokkenheid van onze zorgprofessionals en vrijwilligers te benoemen. Jullie zijn het die dagelijks de papieren werkelijkheid omzetten in daden.

Voor meer informatie kun je terecht bij de coördinatoren:

- Anna Kempe | 06 20 01 79 78
- Hetty Top | 06 22 24 33 93

Of via de website <https://palliaweb.nl/netwerk-achterhoek>

TERUGBLIK 2022

Gebaseerd op de programmalijnen van het Meerjarenprogramma Palliatieve Zorg 2022-2026

1. Programmalijn Transmurale werkwijze	
Algemeen	<p>Prioriteit heeft de ontwikkeling van transmurale samenwerking rond palliatieve zorg tussen eerste en tweede lijn. De twee andere genoemde doelstellingen betreffen herziening van het Transmuraal zorgpad palliatieve zorg en samenwerking met vrijwilligers. (Deze krijgen vanaf 2023 meer aandacht.)</p> <p>Transmurale samenwerking concentreert zich op dit moment op de toekomstige werkwijze van de consultatieteams in de drie regio's. Het landelijk ondersteunende systeem wordt afgebouwd. Dat sluit aan bij de visie in de regio's dat de consultfunctie dicht bij de generalistische zorgprofessionals wordt georganiseerd, met korte lijnen, bekende gezichten en vooral proactieve inzet. Doelstelling is een toekomstbestendige consultatiefunctie ter ondersteuning van de generalistische zorg; de juiste kennis op het juiste moment op de juiste plek.</p>
Oost-Achterhoek	Het consultatieteam zoekt naar manieren om de huidige mogelijkheden voor transmurale consultatie nog meer in elkaar te schuiven en te werken met één dossier en één telefoonnummer.
West-Achterhoek	De werkgroep Transmurale Palliatieve zorg heeft een plan opgesteld, analoog aan geïntegreerde ouderenzorg om de zorg in te bedden in de huisartsenpraktijken, in gezamenlijkheid met ziekenhuis en thuiszorg. De module Transmurale palliatieve zorg wordt verder uitgewerkt. In 2022 is op dat onderdeel extra inzet vanuit HZOIJ geleverd.
Zutphen	<p>Het consultatieteam rond Gelre ziekenhuizen bestrijkt twee netwerken, Oost-Veluwe en Zutphen eo. In gezamenlijkheid wordt gewerkt aan een plan onder de noemer Palliatiehuis. Ook hier met als doel proactieve zorg dicht bij huis te leveren. Eind september vond een inspirerende start/visiebijeenkomst plaats waar de basis is gelegd voor de duurzaam ingerichte consultfunctie.</p> <p>Er zijn stappen gezet om de overgang van ziekenhuis naar huis vanuit Gelre, en de inzet daarbij van de palliatieve zorg verpleegkundige beter te stroomlijnen, gebaseerd op het Transmuraal Zorgpad Palliatieve Zorg.</p>
Vooruitblik	De transitie van de consultatieteams is in volle gang, vanuit visie zijn er weinig belemmeringen. De praktische en financiële consequenties hebben echter het komend jaar veel aandacht nodig.

2. Passende zorg in de laatste levensfase

Algemeen	<p>Proactieve zorgplanning of ACP (advanced care planning) staat centraal in deze programmalijn. Proactieve zorgplanning staat volop in de belangstelling; in het Nationaal programma palliatieve Zorg II, en ook bij alle partners in de regio. De uitdaging is om de ontwikkelingen en werkwijzen goed op elkaar af te stemmen zodat de intentie en de samenwerking bij de uitvoering versterkt wordt. Daarnaast is publieksvoorlichting van belang. De cafés Doodgewoon hebben in 2022 weer in enige mate doorgang kunnen vinden.</p>
Achterhoek	<p>In Oost- en West-Achterhoek speelt het project Passende zorg in de laatste levensfase een grote rol in het realiseren van ACP en bewustwording daarover. In 2022 hebben we i.s.m. Netwerk Ouderen en Veerkracht het project ingericht met een projectgroep en focusgroepen, specifiek voor mensen met COPD, hartfalen en ouderen met complexe problemen. De bereidheid tot deelname is groot. In 2022 is een grote subsidieaanvraag voorbereid samen met een externe projecteider van Xpertzorg en deze is gehonoreerd. Daarmee kan projectleiding en actieonderzoek vanuit de Erasmus universiteit bekostigd worden, evenals een publiekscampagne. De projectgroep heeft een overzicht gemaakt van instrumenten die ingezet kunnen worden om in gesprek te gaan over wensen en grenzen.</p> <p>In Oost-Achterhoek heeft op vier plaatsen een bijeenkomst van Café Doodgewoon plaatsgevonden. Thema's waren euthanasie en De dood: praat erover, niet eroverheen. In West-Achterhoek vond een Café bijeenkomst plaats in samenwerking met het Oude IJsselhuis over het praten over de dood en rouw. Beide in verlengde van de landelijke Sire campagne.</p>
Zutphen	<p>In Zutphen is de samenwerking met HOOG de motor bij het realiseren van proactieve zorgplanning. In november heeft een start bijeenkomst over ACP plaatsgevonden met een vertegenwoordiging van de huisartsen, en thuiszorgmedewerkers/verpleegkundigen. Centraal stond de vraag hoe je kunt samenwerken rond de patiënt. Deze bijeenkomst wordt vervolgd met het geven van scholing Proactieve zorgplanning in 2023.</p> <p>In Zutphen vond drie keer een bijeenkomst plaats van Café Doodgewoon, met overigens een zeer wisselende opkomst.</p>
Vooruitblik	<p>Komend jaar zal veel aandacht zijn voor scholing proactieve zorgplanning, samenwerkingsafspraken over ACVP, en afstemming met alle organisaties die hier zelf ook plannen, processen en instrumenten voor hebben. Hoe kunnen we deze goed met elkaar verbinden? Naast scholing is communicatie tussen de diverse systemen een voorwaarde om in afstemming passende zorg te bieden. Een te onderzoeken vraag is in hoeverre MijnPGO hierin een rol kan vervullen.</p> <p>Het onderwerp nazorg komt in diverse netwerken als prioriteit naar boven. Er komt meer aandacht voor de mogelijkheden die er in het sociaal domein en anderszins zijn op het gebied van begeleiding bij rouw en verlies.</p>

3. Programmalijn Netwerksamenwerking

<p>Deskundigheidsbevordering</p>	<p>Met betrekking tot het geven van scholing rond palliatieve zorg zijn de netwerken gericht op het scholen van de generalistische zorgverleners. De scholing van de in palliatieve zorg gespecialiseerde professionals is in handen van de consultatieteams (expertteams). In 2022 kwam het organiseren van live-bijeenkomsten langzaamaan weer op gang. Dit is door de deelnemers als zeer positief ervaren. Tegelijkertijd ervaren we het gemak van het online bij elkaar komen voor regionale scholing. We blijven daarom beide vormen aanbieden.</p> <p>Gegeven scholingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Troost, 2x, i.s.m. Willem Hart voor levensvragen - Doorvragen durf jij het aan? 2x i.s.m. Willem Hart voor levensvragen - Palliatieve zorg bij dementie, 2x, i.s.m. Netwerk Ouderen en Veerkracht <p>Symposium 10 oktober: 'In gesprek', ruim 200 deelnemers Webinar november 2022: 'De palliatieve zorg is van iedereen', ruim 100 deelnemers De drie subnetwerken beraden zichzelf over scholingswensen.</p>
<p>Monitoring en signalering in de drie subnetwerken</p>	<p>De drie netwerken van zorgprofessionals hebben een belangrijke functie bij het signaleren van verbeterpunten in de palliatieve en terminale zorg. De drie netwerken hebben in 2022 actief meegedacht en gebouwd aan het nieuwe Meerjarenprogramma 2022-2026. Een voorbeeld van de signaleringsfunctie uit 2022: In West-Achterhoek kwam het signaal dat veel zorgorganisaties en hospices bezig zijn met de toekomst maar dat daar weinig onderlinge samenhang lijkt te zijn. Op basis van dit signaal is besloten om (extern) een inventarisatie te laten doen naar de huidige en gewenste ontwikkelingen in de hospicezorg.</p>
<p>Ondersteuning palliatief geschoolde professionals</p>	<p>Vrijwel iedere zorgaanbieder heeft inmiddels palliatief geschoolde zorgprofessionals. Vaak hebben zij naast uitvoerende en coachende taken ook een rol bij het intern ontwikkelen en verder brengen van het beleid en rond palliatieve zorg. Een instrument daarbij is de zelfevaluatie. De coördinatoren ondersteunen waar nodig de medewerkers bij de uitvoering, en bij de planvorming n.a.v. de uitkomsten. De zelfevaluatie is in 2022 bij één van de partners van het netwerk ingezet.</p>
<p>Netwerksamenwerking</p>	<p>Er zijn veel dwarsverbanden met andere netwerken in de regio. Coördinatoren hebben regelmatig overleg over gezamenlijke projecten, gezamenlijke scholingen, en afstemming van activiteiten en ontwikkelingen. Belangrijkste partners zijn Willem Hart voor levensvragen, Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek, Netwerk dementie Zutphen, het oncologienetwerk, Parkinsonnet. We hebben gezamenlijk met Parkinsonnet Oost-Achterhoek in september een Parkinsondag georganiseerd, met als thema: Leef nu, denk na over later.</p>
<p>Structuurvraag</p>	<p>Het document Meerjarenprogramma 2022-2026 van de Netwerken Palliatieve Zorg geeft sturing aan de inhoud van de activiteiten van de netwerksamenwerking. Tegelijkertijd werd geconstateerd dat de samenwerkingsstructuur mogelijk opgefrist/aangepast dient te worden. Het huidige document uit 2015 is verouderd, bijvoorbeeld de formulering van de missie en visie. Daarnaast dient zich de vraag aan in hoeverre de huidige structuur toekomstbestendig is. Bij Proscop werd de vraag neergelegd om hier nader onderzoek naar te doen. Dit is gebeurd in het najaar. Uitkomsten worden in 2023 besproken.</p>

Netwerkcoördinatie algemeen	
Coördinatie	In 2022 waren twee netwerkcoördinatoren werkzaam ieder voor 22 uur per week, Anna Kempe en Hetty Top. Helaas hadden we in 2022 met ziekte van één van de coördinatoren te maken. Dat maakte keuzes noodzakelijk in het oppakken van activiteiten.
Netwerkondersteuning	Er ontstond ook financiële ruimte om enkele uren administratieve en organisatorische ondersteuning van de coördinatoren te realiseren. Marga Geurtzen, netwerkondersteuner bij het Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek vervult sinds 1 juli deze functie. Vanaf 1 oktober 2022 structureel voor 6 uur per week. Zeer tot tevredenheid van alle direct betrokkenen.
Financiën	De drie subnetwerken ontvangen ieder een eigen subsidie, de kassiers zijn het SKB voor Oost-Achterhoek, het Slingeland ziekenhuis voor West Achterhoek en Sensire voor Zutphen. Er is sprake van drie begrotingen. In de loop van 2022 werd duidelijk dat er structureel meer middelen beschikbaar kwamen vanuit VWS voor de coördinatie van de netwerken. Het extra bedrag voor 2022 is grotendeels benut, ingezet op de op dat moment urgente vraagstukken. Er zijn tijdelijk extra coördinatie-uren ingezet ter vervanging van ziekte. De externe projectleider t.b.v. Passende Zorg in de laatste levensfase kon reeds ingezet worden ter overbrugging tot subsidie ZonMw 2023.
Dagelijks bestuur	Daphne Donders van Sensire heeft eind 2022 na vijf jaar haar functie in het Dagelijks Bestuur neergelegd. Haar grote inzet, kennis van zaken en betrokkenheid bij de palliatieve zorg werden zeer gewaardeerd. Nelleke van der Weerd neemt haar plaats voorlopig in. Het tweede DB-lid wordt geleverd door het SKB. Daar waren in 2022 een aantal personele wisselingen. Vanaf oktober 2022 wordt deze functie vervuld door Theo Goertz.
Stuurgroep Zutphen en Transmuraal managementberaad	De stuurgroep Palliatieve Zorg Zutphen eo is bestuurlijk verantwoordelijk voor de het netwerk Zutphen, het Transmuraal managementberaad Achterhoek is bestuurlijk verantwoordelijk voor de netwerken van Oost- en West-Achterhoek. In beide bestuurlijke overleggen is het Meerjarenprogramma 2022-2026 vastgesteld en hebben de partners zich aan de herziene visie en missie en prioriteiten gecommitteerd.
Programmaraad	De Programmaraad is in 2022 vrijwel niet bij elkaar geweest. Dat had te maken met ondermeer wisselingen in de samenstelling en agenda's van de deelnemers.
PalZOCO	De netwerken Achterhoek-Zutphen maken onderdeel uit van het consortium Palliatieve Zorg Zuid-Oost Nederland, het PalZOCO. Binnen dit consortium stemmen de netwerkcoördinatoren onderling hun beleid af samen met de opleidingsinstituten, en wisselen kennis en ervaring uit. In 2022 hebben we vanuit de Achterhoek-Zutphen mede een geslaagd online symposium over ALS georganiseerd voor de PalZO -regio.
PZNL	De netwerkcoördinatoren nemen deel aan landelijk overleg. Er was in 2022 veel aandacht voor de ontwikkeling van het Nationaal Programma palliatieve Zorg II. Daarin staan proactieve zorgplanning en bewustwording bij burgers centraal. De prioriteiten van onze regio komen hier grotendeels mee overeen.